

न्यायेनवर्णाश्रमानुरूप्येण ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ यथाश्राद्धयज्ञादिनिमित्तंविना देवान्पितृसमभ्यर्च्यत्वाद्भान्मांसनदोषभागितिस्मृतेः यत्अन्नंनिर्वपेत्तदद्यात् देवपितृभूतमनुष्येभ्य इतिशेषः ॥ ५८ ॥ विश्वंसर्व
जातीयंप्राणिजातंदेवोदेवतायस्मिन्तत्विश्वदेवं स्यात्तद्वित्तः वैश्वदेवंनामकर्म ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ अपरिक्लिष्टंकार्पण्यंविना अध्वनिवर्त्ततेमार्गस्थाय ॥ ६२ ॥ धर्मपरं गार्हस्थ्यात्परोधर्मोनास्तीतिभावः
॥ ६३ ॥ अपत्रपतेर्निर्लज्जइतिअपवादंलभते ॥ ६४ ॥ अप्राज्ञइतिछेदः प्रकर्षेणअज्ञःप्राज्ञइतिवा शिश्रोदरकृतेइति दिव्यांगनाभोगलिप्तयादिव्यरूपादिभोगलिप्तयाचविधसंभेदाद्युपयुक्तशेषंकामुकोब
हुकरोति मोहआत्माज्ञानं रागस्तज्जेप्रपंचेप्रीतिः वशंइच्छाऐश्वर्यंवातैःआक्रांतः वशमिच्छाप्रभुत्वयोरितिविश्वः इन्द्रियार्थाःशब्दादयस्तेषांवशआयत्ततातदनुगःतदर्थः ॥ ६५ ॥ हारिभिःहरणशीलैः एवंवर्णाश्र
माभिमानपूर्वकंयज्ञादीननुतिष्ठतामात्मस्वरूपाज्ञानात्तत्तत्कर्मफलतयाउपस्थितेषुविषयेषुरागवतामिन्द्रियैर्विषयान्प्रतिल्लतानांतत्रनिमग्नचित्तानांपरमार्थस्यात्यंतास्फुरणंलक्षणंविमूढसंज्ञत्वंभवतीत्युक्तं ॥ ६६ ॥

चक्षुर्दद्यान्मनोदद्याद्वाचं दद्यात्सुभाषितां ॥ उत्थाय चासनं दद्यादेष धर्मः सनातनः ॥ प्रत्युत्थायाभिगमनं कुर्यान्नयायेन चार्चनां ॥ ५६ ॥ अग्निहोत्रमनङ्गांश्च
ज्ञातयोतिथिबांधवाः ॥ पुत्रादाराश्च भृत्याश्च निर्दहेयूरपूजिताः ॥ ५७ ॥ आत्मार्यपाचयेन्नान्नं न वथाघातयेत्पशून् ॥ न च तत्स्वयमश्नीयाद्विधिवन्ननिर्वपेत्
॥ ५८ ॥ श्वभ्यश्च श्वपचेभ्यश्च वयोभ्यश्चावपेद्भुवि ॥ वैश्वदेवं हि नामैतत्सायंप्रातश्च दीयते ॥ ५९ ॥ विघसाशी भवेत्तस्मान्नित्यं चामृतभोजनः ॥ विघसो भुक्त
शेषंतु यज्ञशेषं तथाऽमृतं ॥ ६० ॥ चक्षुर्दद्यान्मनोदद्याद्वाचं दद्याच्च सूनुतां ॥ अनुव्रजेदुपासीत स यज्ञः पंचदक्षिणः ॥ ६१ ॥ यो दद्यादपरिक्लिष्टमन्नमध्वनिवर्त्तते ॥
श्रांतायादृष्टपूर्वाय तस्य पुण्यफलं महत् ॥ ६२ ॥ एवं यो वर्त्तते वृत्तिवर्त्तमानो गृहाश्रमे ॥ तस्य धर्मपरंप्रादुः कथं वा विप्रमन्यसे ॥ ६३ ॥ शौनक उवाच अहो बत
महत्कष्टं विपरीतमिदं जगत् ॥ येनापत्रपतेसाधुरसाधुस्तेन तुष्यति ॥ ६४ ॥ शिशोदरकृतेऽप्राज्ञः करोति विघसं बहु ॥ मोहरागवशात्क्रान्तं इंद्रियार्थवशानुगः ॥ ६५ ॥
क्रियते बुध्यमानोऽपि न रोहारी भिरिन्द्रियैः ॥ विमूढसंज्ञो दुष्टाश्चैरुद्धातैरिव सारथिः ॥ ६६ ॥ षडिन्द्रियाणि विषयं समागच्छन्ति वै यदा ॥ तदा प्रादुर्भवत्येषां पूर्वसंक
ल्पजं मनः ॥ ६७ ॥ मनो यस्येन्द्रियस्येह विषयान्यातिसेवितुं ॥ तस्यौत्सुक्यं संभवति प्रवृत्तिश्चोपजायते ॥ ६८ ॥

तदुपपादयति षडिति दीपप्रभावतैजसंमनःनेत्रा
 दिद्वारातत्तद्विषयंप्रतिगत्वातदावरकमज्ञानमभिभाव्यतंविषयंप्रकाशयतियदातदाष्ठांविषयविदांमनःतत्तद्विषयहानोपादानोपेक्षालोचनाख्यमननात्मकमंतःकरणंप्रादुर्भवतिविशेषणपीनंभवति तत्रपूर्वसंकल्प
 जंयथापूर्वसंस्कारं हीनेप्युपादेयबुद्धिरुत्तमेहानबुद्धिर्विपरीतावाबुद्धिर्भवतिसोयंमनःप्रादुर्भावः ॥ ६७ ॥ तस्मिंश्चजातेकिंस्यात्तदाह मनोयस्येति यस्यपुंसःमनःइंद्रियस्यइंद्रियाणांविषयान्शब्दादीन्से
 वितुंयातिउच्चलतितस्यतद्विषयभोगार्थंऔत्सुक्यंविलंबासहत्वंभवतिच ततःप्रवृत्तिर्जायते ॥ ६८ ॥